

## РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“, област на висше образование б. „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесоустройство и таксация“, дисциплина „Лесоустройство“, обявен от Лесотехнически университет, ДВ бр. 102/08.12.2024 г., код на процедурата FOR-AsP-1123-115.

Кандидат за участие в конкурса:

**Главен асистент доктор Тома Иванов Тончев**

Рецензент:

**Доцент доктор на науките Ивайло Иванов Марков,**

от Института за гората при Българската Академия на Науките, област на висше образование б. „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление 6.5. „Горско стопанство“, научна специалност „Лесоустройство и таксация“, определен за член на научното жури със заповед № ЗПС-22/23.01.2024 год. от Ректора на ЛТУ.

### **1. Кратко представяне на кандидата.**

Главен асистент доктор Тома Иванов Тончев е роден през 1973 г. в Берковица. Завършил е ТМГС в Берковица със специалност „техник-лесовъд“, ЛТУ със специалност „инженер по горско стопанство“ и е защитил дисертация по научната специалност „Лесоустройство и таксация“ в ИГ-БАН. Работил е за кратко (1 камерален сезон) в Агролеспроект. Има 26-годишен стаж в ЛТУ като служител и преподавател, в т.ч. 16 годишен академичен стаж като главен асистент.

### **2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидата с изискваните съгласно Правилника за РАС в ЛТУ**

Не намирам несъответствие на подадените документи и материали с изискванията на Правилника.

### **3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидата**

Въпреки че не е хабилитирано лице, Тончев чете лекции и води упражнения по дисциплините „Лесоустройство“, „Горска таксация“ и „Растеж и прираст на горите“ от 2008 г. Преподавателският му стаж започва от 1999 г., първоначално като организатор обучение и хоноруван преподавател.

#### **4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидата**

Кандидатът надхвърля минималния брой на публикациите, изискван от ЗРАСБ и Правилника на ЛТУ. Представените от кандидата публикации са 37 (по негова сметка, по моя – 31), което позволява да се оцени публикационната му дейност на средно 2 работи на година. Научно-приложната му дейност се измерва с участието в 12 проекта, които са с презимно практическа насоченост.

##### **4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти**

Тончев е ръководил 1 проект (Влияние на концентрацията на атмосферния въгледвуокис върху продуктивността на бука *Fagus sylvatica* L. в периода на диференциация, 2010-2013) и е участник в 11 проекта под ръководството на Н. Александров (4), Михов (3), Юруков, Игнатова, Костов, Карамфилов, Анев. Колективите са почти изключително от ЛТУ. В голям брой проекти (6) Тончев е единствен представител на дисциплината Лесоустройство и таксация.

##### **4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати**

Кандидатът е представил 3 монографии, от които 1 в съавторство и 2 собствени, и 28 статии, от които 10 в реферирани списания във WoS, от 1 в чужбина. Девет от публикациите са на английски език, останалите, включително монографиите, са на български език.

##### **4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)**

Кандидатът е представил 36 цитирания на свои работи, от които 13 с импакт фактор, от които 7 от чуждестранни автори и 6 от български автори в чуждестранни списания (Станкова, Димитрова, Петкова, Дамянова). Най-широко цитираната работа (10 цитата) е Д.13.1. *Наръчник на таксатора*, с автори Порязов, Тончев, Добричов. Повечето цитирани работи са в съавторство, 1 е собствена и 1 е с водещо участие на автора.

##### **4.4. Приноси в трудовете на кандидата (научни, научно-приложни, приложни)**

Делението на приносите на научни и научно-приложни, което е направил кандидатът в справката си на приносите, е твърде условно. Кандидатът не е представил чисто теоретични работи, нито пък практически проучвания без научна новост, така че приносите му са научно-приложни. Това впрочем е естествено за един сравнително млад човек, особено предвид приложния характер на научната му област. Тематично приносите са разделени по дисциплините лесоустройство, таксация и екология, които кандидатът е нарекъл с описателни названия. В справката приносите не са разграничени

и номерирани, което затруднява преброяването и цитирането им. По мой прочит приносите са 37, приблизително колкото са представените работи.

Повечето приноси са солидни.

По мое виждане, основните приноси са следните

1. Установени са голям брой дендрометрични уравнения и модели.
2. Разработена е бонитетна сортиментна таблица за бука (Г8.1р Г8.2).
3. Предложени са диференцирани турнуси за борвите култури.
4. Диаграмите за контрол на гъстотата са приложени за семенните естествени букови насаждения. Това продължава една линия на изследване на Хуберт Щерба, който свързва тези диаграми с теорията на Асман за оптималната кръгова площ.
5. Направен е опит за приложение на принципите на екосистемното съответствие върху иглолистните култури извън ареала на иглолистните у нас.
6. и др.

## 5. Оценка на личния принос на кандидата.

В 9 от представените 37 публикации (по собствената му сметка), авторът е на първо място. Това преди всичко е явно признание за личния му принос от страна на съавторите му. В други 12 той е единствен представител на дисциплината Лесоустройство и таксация в авторския колектив. В 5 той е втори съавтор на покойните си началници проф. Михов и проф. Богданов, което също е белег за съществен личен принос.

Малко са примерите за явно предимство на друг съавтор – например критичните нива на оловото и кадмия в българските гори (Г7.5).

## 6. Критични бележки и препоръки.

### 6.1. Критични бележки

1. В монографията В3.1. (хабилитационния труд) са цитирани голям брой източници без уеднаквяване на терминологията (например кривите на височините на SDCD са изолинии на височината) и означенията (например гъстотата на насаждението е означена с  $N$  и  $\rho$ ). Липсва и оценка на предимствата и недостатъците на методите и връзките между тях. Собствените резултати са дадени без описание на материала. От друга страна добро впечатление прави, че не са цитирани само японски източници по въпроса за гъстотата. Също това, че методът на Духовников е даден с уравнение, но пък не са направени изводи за ограничената му приложимост, които са очевидни от това му представяне. Главното в този труд е, че той не е почерпан от стандартния курс по лесоустройство на ВЛТИ.
2. Счита за нередно цитирането на монографията Г.11. *Адаптивно стопанисване на бялборовите култури*, 228 стр. от трима съавтори. Монографията е разделена на 7 глави, всяка от които е цитирана като глава в колективна монография. По такъв начин авторите могат да си увеличават точките неограничено. По представите на ИГ тази монография се зачита на всеки съавтор за студия (няма

по 100 страници). Според мене така точките излизат по-малко, но са побезспорни. Държа да отбележа, че това възражение не променя констатацията, че кандидатът покрива изискванията. Освен това не разбирам, защо той не е включил като монография най-цитираната си работа – Наръчника на таксатора, която не е дадена и в списъка на невключените работи.

3. Предложението да се брой подрастът в центъра на пробната площ на Шмид-Хаас е неуместно, понеже при заснемането на площта точно центърът ѝ се отъпква.

## 6.2. Препоръки

Бих пожелал на кандидата да постоянствува и преуспява в стремежа си да бъде в крак със световната наука - и същевременно да не загуби от поглед реалностите, което е всъщност по-трудното.

## 7. Лични впечатления

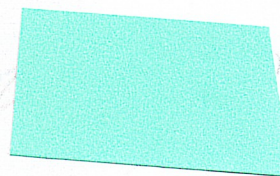
Тончев е трезвен и конструктивен човек, с когото може да се работи.

## 8. Заключение

Въз основа на основна оценка на качествата на кандидата и на представените от него резултати ПРЕДЛАГАМ главен асистент доктор Тома Иванов Тончев ДА ЗАЕМЕ академичната длъжност „доцент“ по дисциплината „Лесоустройство“, научна специалност „Лесоустройство и таксация“, в професионално направление 6.5. „Горско стопанство“.

Дата: 11.04.2024

РЕЦЕНЗЕНТ: .....



гр. София

(доц. дн Ивайло Марков)